

Naturskyddsföreningen
Skåne

Ge oss kraft
att förändra
pg. 9 98 37-7

Verksamhetsplan 2022

Naturskyddsföreningen i Skåne är en ideell och partipolitiskt obunden miljöorganisation. Kärleken till naturen är vår drivkraft. Vi sprider kunskap, kartlägger miljöhot och försöker hitta konstruktiva lösningar på problem. Naturskyddsföreningen i Skåne arbetar för naturupplevelser, kunskapsspridning och opinionspåverkan inom natur och miljö och vill, med lusten och glädjen som drivkraft, värna, vårda och visa naturen i Skåne. Vi verkar för en hållbar livsstil och samhällsutveckling och påverkar med kunskap och engagemang allmänhet, beslutsfattare och media i natur- och miljöfrågor.

Föreningen har 21 050 medlemmar i 28 lokalföreningar, en i varje kommun förutom några som utgörs av mer än en kommun. Medan en del kretsar i Skåne har omfattande verksamhet med många aktiva har andra kretsar svårt att engagera medlemmar, i synnerhet till förtroendeuppdrag. Under 2022 fortsätter vi ett direkt stödande arbete för att hjälpa kretsar hitta fler som vill engagera sig, något som genomförts med lyckat resultat enligt en särskild modell sedan 2018, men som tvingats läggas på is under pandemin.

Kansli, administration och ekonomi

Föreningens kansli finns sedan 2019 på Järnvägs- gatan 8 i Höör. Föreningen följer löpande upp det ekonomiska utfallet av verksamheten.

Kommunikation och sociala medier

Kommunikationen ska fortsatt utvecklas både internt till medlemmar och externt för att nå fler. Vi vill driva mer opinionsbildning genom att utveckla kontakten med media och öka närvaron i sociala medier.

Gul skunkkalla är en av många invasiva främmande arter som idag tyvärr påträffas i Skåne. Under 2022 hoppas vi fortsatt kunna erbjuda kurser i hur skunkkalla bekämpas.

Vi vill också hjälpa och stimulera kretsarna att synas i sociala medier. Genom stärkta kontakter med kretsarna från både kansliets och styrelsens sida vill vi öka vår genomslagskraft och deltagandet i föreningens aktiviteter på alla nivåer. Vi vill att de 28 kretsarna i Skåne ska känna ett ökat stöd och intresse från länsförbundet. Därför har styrelsens ledamöter närmare kontakter med dessa. Det kan då bli en alternativ väg att gå om man vill diskutera och få tips exempelvis till en ny verksamhet i kretsen, om man inte vill vända sig till länsförbundets kansli direkt.

Arbetet för att regelbundet skicka nyhetsbrev till alla medlemmar vi har e-post till fortsätter. Naturskyddsföreningen planerar under 2022 en förändring av vårt hemsidesverktyg och andra relaterade funktioner. När så sker kan det bli aktuellt att åter arrangera utbildningar för kretsarna.

Biologisk mångfald

Invasiva främmande arter

Vi avser fortsatt att brett informera om invasiva främmande arter i Skåne. Hur man känner igen dem, hur de kan bekämpas och vad de kan ställa till med. Våra informativa sidor om invasiva arter i Skåne är mycket välbesökta men de ska utökas och spridas, kanske i tryckt form och i samarbete med fler aktörer. Kanske även fler praktiska, konkreta kurser i samarbete med Länsstyrelsen för de som vill veta hur man själv kan bekämpa dessa arter.

Hjälp bina!

Under 2022 fortsätter vi vår satsning på att hjälpa bina. En del av detta sker i anslutning till riksföreningens kampanj Operation Rädda Bina, men vi har också en egen sajt: hjalpbina.se. Hemsidan ska fortsatt innehålla konkreta tips och mycket inspiration med inriktning på trädgård. Vår förhoppning är att de fem kurser om hur man skiljer på olika arter bin, vilka fick ställas in på grund av pandemin, kan genomföras under 2022. Detsamma gäller en konferens om vilda bin. Arrangemanget kan komma att arrangeras som en så kallad kretskonferens där alla medlemmar är välkomna. Vi stödjer fortsatt kretsar som behöver bi-material till exempelvis mässor.

Världens längsta blomsteräng

Riksföreningen har startat ett projekt som går ut på att skapa världens längsta blomsteräng genom att främja blommande vägkanter. Vårt kansli kommer att vara en av två regionala värdar för projektet.

Under året satsar vi fortsatt på att informera om hur man kan gynna pollinatörer som bin och fjärilar i sin absoluta närhet. Vitfläckig guldvinge.

Våtmarker

En satsning på våtmarker ska sjösättas, bland annat då det centralt inom föreningen tillgängliggjorts sökbara medel för ändamålet. En arbetsgrupp har tillsatts och under 2019 påbörjades arbetet med att ta fram olika förslag som medel ska sökas till men pandemin satte åtminstone tillfälligt stopp för detta arbete. Vi avser att i första hand utnyttja de expertkunskaper som redan finns i vår organisation kring inte minst groddjur, trollsländor och stork.

Biologiska mångfaldens dag

Denna dag infaller varje år den 22 maj och vi samordnar och sprider de aktiviteter som våra kretsar och andra arrangerar under dagen.

Biologisk mångfald i Skåne 2023

Konferensen om biologisk mångfald, som vi är huvudman för, arrangeras vartannat år. Konferensen utgör en mötesplats för alla intresserade av ämnet biologisk mångfald i Skåne. Kommuner, Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, och andra yrkesverksamma är representerade, likväl som ideella krafter i organisationer verksamma i regionen. Under denna intensiva helg sprids ny kunskap och diskuteras bevarandeåtgärder i olika miljöer. Konferensen har flera deltagaravgiftskategorier för att även locka ideella organisationer och unga.

Naturskyddsföreningen i Skåne har ansvar för konferensens ekonomi, ansökningar, avtal med föreläsare, redovisning och samordning, och planeringen för 2023 startar under 2022.

Biologiska mångfaldens pris

I samband med konferensen för biologisk mångfald delas Den biologiska mångfaldens pris ut. Med detta pris har vi för avsikt att skapa engagemang, sprida kunskap och inspirera allmänheten om biologisk mångfald. Målsättningen är att med priset uppmuntra och stärka olika insatser för rik biologisk mångfald i Skåne. Priset har nu delats ut åtta gånger, nästa tillfälle är 2023. Juryn för att utse pristagare består av representanter från Naturskyddsföreningen i Skåne och Studieförbundet.

Den skånska kronhjorten

Den skånska kronhjorten är en arbetsgrupp hos Naturskyddsföreningen i Skåne. De skånska kronhjortarna tillhör, till skillnad från kronhjortar i övriga landet, nominatunderarten *Cervus elaphus elaphus* vilken invandrade till Sverige efter den senaste istiden. Gruppen, vars syfte är att värna om och skapa goda livsbetingelser för den skånska kronhjorten, består av naturvårdare, markägare, viltvårdare och andra samhällsaktörer. Vi vill sprida kunskap och information om artens ekologi och förvaltning och utgöra en plattform för aktörer som önskar bevara en livskraftig kronviltstam i Skåne.

Några av uppgifterna är att initiera, möjliggöra och genomföra inventeringar, undersökningar och forskningsstudier med syfte att förbättra vården av kronhjort och motverka skador. Vi vill också vara en inspirations- och kunskapskälla och skapa engagemang för Skånes magnifika landskapsdjur – kronhjorten. Information om gruppens arbete finns på www.skanskronhjort.se

Med start 2022 påbörjar riksföreningen projektet Världens längsta blomsteräng där vi kommer att vara högst delaktiga. Blomsterprakt i Tjörnarps.

Regionalt skogs nätverk

Vi fortsätter under 2022 att stötta det regionala skogs nätverk för Blekinge och Skåne som startades under föregående år. Förutom att hänga på riksföreningens skogskampanjer arrangeras digitala workshops, kurser och andra aktiviteter för att engagera flera och höja kunskapsnivån.

Storkprojektet

I stort sett så fortsätter Storkprojektet arbetet på det sätt som de senaste åren visat sig vara framgångsrikt. Den största förändringen är att ett drygt trettiotal storkar importerats från djurpark i Polen för att användas som avelsdjur. Importen görs i samarbete med Nordens ark som kommer behålla några avelsdjur i sin verksamhet. De nya storkarna förväntas inte häcka förrän efter några år.

En annan förändring i arbetssätt från tidigare år är att det kommer ske äggflyttning under häckningsperioden för att få ut fler ungar från avelsparen och därmed öka mängden årsungar som kan släppas. Äggflyttningen görs under början av äggläggningssäsongen och innebär att vi ägg från vissa par och lägger hos andra. De par som blir av med ägg lägger då förmodligen ett nytt och det totala antalet blir större vilket förhoppningsvis ger fler ungar.

Avelsstorkar är placerade i hägn så att de inte går ihop med nära släktingar. Den enskilt viktigaste metoden för att etablera en flyttande stam av häckande storkar, är att sörja för en maximal flyttning av ungfåglar. Detta möjliggörs genom att släppa ut de närmre 100 hägnuppfödda storkarna

samtidigt. De som fötts i frihet ansluter till de hägnuppfödda och flyttar tillsammans i större grupper. Arbetet utformas för att den stationära stammen ska ersättas av den flyttande.

Par med minst två framgångsrika häckningar bakom sig släpps ut i slutet av mars, om smittskyddsläget gällande fågelinfluensa tillåter det, då de fria storkarna normalt återvänt från vinterkvarteren. Utsläppshäggen rymmer 8–10 storkar. På vintern flyttas några vuxna par till hägnet. Några ungstorkar hålls kvar för att öka chanserna att paren ska stanna och häcka. Platserna väljs ut med hjälp av ett kartmaterial över lämpliga miljöer framtaget av en forskargrupp vid Lunds universitet.

Samtliga storkar som föds i Skåne, samt enskilda vilda storkar, ringmärks för att göra det möjligt att följa deras rörelser. Utöver en ring med nummer på det högra benet sätts tre färgade plastringar på det andra benet. Färgringarna kodar mot ringnumrets siffror och gör det möjligt att identifiera storken på avstånd. Nymärkta storkar förses med en större ring med inskription istället för färgringar.

Under några år har vi fått fondmedel för att sätta gps-sändare på en del av årsungarna när de släpps ut och ska flytta söderut. Sändarna har satts med en sele på ryggen och data från sändaren gör att vi kan följa storkens flyttväg, var den rastar och vad som innebär faror och dödsfall för storken under sitt första år. Vi har även 2022 fått fondmedel för att förse ett antal storkar med sändare och bedömer det som oerhört viktig information vi får via dem.

De storkar som övervintrar i Skåne stödutfodras

i anslutning till hägnen när det är så kallt att de inte kan hitta mat. Detta är den enda stödutfodring som sker utanför hägnen: de fria storkarna ska på egen hand klara av att föda sig och sina ungar under den tid då de normalt hade vistats i Skåne. Häckningsframgången är ett kvitto på landskapets kvalitet.

Årligen arrangeras ett tiotal publika aktiviteter för allmänheten. Till det kommer ett tjugotal föredrag och privata guidningar vilka utöver spridning av information genererar inkomster till projektet. Det förekommer också en del försäljning av souvenirer där intäkterna går till projektet.

Vild och bortskämd

Vild och bortskämd är ett samverkansprojekt ägt av Länsstyrelsen, där Naturskyddsföreningen i Skåne arbetar tillsammans med Skogsstyrelsen, Skogssällskapet, Jägareförbundet i Skåne, Skånes Jordägarförbund, viltforskare och privata skogsägare. Projektet har som syfte att sprida kunskap och skapa en attitydförändring när det gäller utfodring av vilt och de effekter som utfodringen kan ha. Genom träffsäkra budskap, inspirerande och kunskapshöjande filmer samt ett brett medialt perspektiv ska projektet lyfta enkla naturligt foderskapande åtgärder som gynnar den biologiska mångfalden i både skogs- och jordbruksmark.

Övrig verksamhet

Volontärer

Det är fortsatt allt fler och särskilt yngre som efterlyser konkreta uppdrag att genomföra i vår förening. Att upprätta volontärsuppdrag av olika slag, ett kontinuerligt utbud och rutiner för detta

är därför av mycket stor vikt för att lägga grund för mer engagemang både regionalt och lokalt. Uppdragen kan exempelvis utgöras av att beskriva smultronställen (till app och hemsida), att hjälpa kretsar med hemsidor och aktivitetskalender, att röja och slåtttra/praktisk naturvård (Hörjel och kretsars ängar), mata storkar, översätta hemsidor och programpunkter till andra språk, genomföra butiksundersökningar och vara funktionärer på utställningar, evenemang och mässor.

Omställning

Omställning skall genomsyra och vara en självklar del av vår verksamhet och engagera människor på både lokal och regional nivå. Vi ska fortsätta samarbeta med Studieförbundet och andra aktörer för en omställning Skåne. Vi vill också fortsätta uppmuntra och marknadsföra omställningsprojekt. Detta kan omfatta konkreta tips och råd för att förenkla enskilda människors valmöjligheter till att förändra sina vanor vad gäller till exempel mat, kläder, transporter och energi.

Regionalt producerade baljväxter

Vi vill stimulera till ökad produktion och konsumtion av regionalt odlade baljväxter som skördas för sina proteinrika frön, som bönor, linser och ärtor. Detta sker i samverkan med bland annat Hushållningssällskapet, SLU och Matkooperativet i Helsingborg.

I arbetet ingår att skapa och visa på nya användningsområden för regionalt producerade baljväxter. Övergripande syften med detta är att öka biologisk mångfald i odlingslandskapet, minska klimatpåverkan från livsmedel, förbättra folkhälsan samt sist men inte minst att tillföra nya smakupplevelser i våra måltider. En av våra arbetsmetoder

är att sprida de egna recept på baljväxter som tagits fram inom projektet. Vi arbetar också för ett starkt nätverk från producenter till konsumenter som tillsammans kan gynna baljväxter.

Handla miljövänligt

Det rikstäckande nätverket Handla miljövänligt öppnar upp. Stora Klädbytdagen, i år 26 mars, kommer att ordnas av flera kretsar i främst västra Skåne. Det nya temat för vecka 40, den årliga

Genom projektet Hittaut uppmärksammar vi exempelvis värdefulla natur- och kulturmiljöer.

Miljövänliga veckan, är ekologisk mat. I år 2022 med fokus på "Ekofrukost" med inhemska råvaror och helst helt vegetarisk. Riksföreningen kommer nog att i framtiden byta namn på Miljövänliga veckan till det internationellt gångbara Green Action Week.

Hitta ut: ett samarbete med andra organisationer

Inför Friluftslivets år 2021 sökte vi tillsammans med bland annat Skånes Orienteringsförbund och Skånes Hembygdsförbund medel för aktiviteter och planering för "Hitta ut". Projektet drog i gång på flera orter med förhoppningen att fler och fler kretsar kommande år skulle haka på. Kort sagt är det ett system för att leta checkpoints i närmiljön där man kommer ut i naturen och får motion samtidigt som man hittar nya berikande platser.

Under 2022 fortsätter vårt deltagande från länsförbundet med checkpoints kring Fulltofta och Tjörnarp. Vi stöttar också kretsar som vill vara med och inför verksamhetsåret ser det ut som flera stycken vill vara med.

Yttranden och påverkansarbete

Under 2022 fortsätter processen med planerna på en ny stambana genom Skåne för höghastighets-

tåg. Tillsammans med främst berörda kretsar engagerar vi oss i denna och andra regionala frågor genom att exempelvis samordna yttranden och inhämta synpunkter till grund för detta.

Klimat

Tillsammans med Länsförbundet i Blekinge gör vi en satsning på att stärka kretsarnas arbete med klimatfrågor. Bland annat satsar vi på att lyfta klimatet som en viktig fråga i valet 2022, både i Region Skåne och kommunerna.

Natursnokarna

Natursnoksverksamhet är till för att barn tillsammans med föräldrar eller andra närstående vuxna ska få möjlighet att upptäcka naturen tillsammans.

Genom utbildning och träffar för natursnoksledare vill vi stärka befintlig verksamhet i kretsarna, men också uppmuntra till uppstart av nya natursnoksgrupper.

Hörjelgården

För verksamhet på Hörjel hänvisar vi till verksamhetsplanen för Stiftelsen Hörjelgården.

Hörjelgården är öppen för besök året om. Foto: Hjalmar Dahm. Övriga bilder: Magnus Billqvist.

